

Regeringens proposition till Riksdagen med förslag till lag om interventionsfonden för lantbruket

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL

I denna proposition föreslås det att en lag om interventionsfonden för lantbruket stiftas med anledning av Finlands anslutning till Europeiska unionen (EU). Med stöd av lagen upprättas utanför statsbudgeten en fond som skall lyda under jord- och skogsbruksministeriet. EU:s gemensamma jordbrukspolitik finansieras av EU:s stöd- och orienteringsfonden för jordbruket. Av interventionsfondens medel betalas enligt EU:s jordbrukspolitik utgifterna i Finland för exportstödet, stödet för interventionsupplagring och privat upplagring samt för prissänkningarna på vissa lantbruksprodukter, vilka gemenskapen betalar helt och hållet. Via statsbudgeten sköts däremot inkomst- och pris-

stödet till lägenheterna, vilket endast delvis finansieras av gemenskapen.

Till interventionsfonden intäktas de medel som EU:s stöd- och orienteringsfonden för jordbruket betalar för finansiering av de ovan nämnda funktionerna. På grund av fördröjningen i fråga om EU:s betalningar skall interventionsfonden få ta upp lån till ett belopp av högst 1 500 miljoner mark, vilket motsvarar interventionsfondens uppskattade årliga utgifter. Beslutanderätten i fonden utövas av en direktion.

Den föreslagna lagen avses träda i kraft vid en tidpunkt som fastställs genom förordning.

ALLMÄN MOTIVERING

1. Nuläge

I Finland regleras prisbildningen för lantbruksprodukter administrativt. Priserna fastställs genom lantbruksinkomstförhandlingar enligt lagen om marknadssystemet för lantbruksprodukter (1518/93). I syfte att uppnå den överenskomna prisnivån begränsas importen närmast med ett gränsskydd enligt lagen om importavgifter (1519/93) och lagen om accis på livsmedelsprodukter (1520/93). Lantbruksproduktion utöver den inhemska konsumtionen dras bort från marknaden med exportstöd och andra åtgärder enligt lagen om prisskillnadserättning för lantbruksprodukter (1521/93). Marknadsföringskostnaderna fördelas mellan staten och lantbruksproducenterna på grundval av stadgandena i lagen om marknadsförings-

systemet för lantbruksprodukter och av de årliga finansieringsbesluten i statsbudgeten. Lantbrukets andel av marknadsföringskostnaderna skall täckas genom marknadsförings- och exportkostnadsavgifter samt genom acciser för produktionsinsatser. För finansiering av lantbrukets andel kan också pris- och inkomststöd användas.

2. Centrala förslag

Ett medlemskap i EU innebär en anslutning till EU:s gemensamma jordbrukspolitik. Detta innebär att största delen av den nuvarande lagstiftningen måste anpassas till EG:s rättsakter. Det administrativa verkställandet av EG:s rättsakter har ålagts medlemsstaternas natio-

nella myndigheter. Förverkligandet av EU:s jordbrukspolitik förutsätter bl.a. arrangemang för marknadsinterventioner och stöd samt tillsyn. EU:s gemensamma jordbrukspolitik finansieras av EU:s stöd- och orienteringsfonden för jordbruket. Av EU:s stöd- och orienteringsfondens medel finansieras bland annat utgifterna för exportstödet, interventionsupplagringen, den privata upplagringen och prissänkningssättningarna för vissa lantbruksprodukter. Eftersom finansieringen från Europeiska unionen erhålls i efterhand behövs det på grund av fördröjd betalning temporär nationell finansiering. För att betalningsarrangemangen skall kunna skötas smidigt föreslås att en interventionsfond upprättas.

Prisskillnadsersättningarna för exporten, kostnaderna för interventionsupplagring och privat upplagring samt prissänkningssättningarna för vissa lantbruksprodukter i enlighet med EU:s gemensamma jordbrukspolitik skall intäktsföras till interventionsfonden. Exportstödet utgörs av prisskillnadsersättningen för skillnaden mellan EU-priset och världsmarknadspriset på export av baslantbruksprodukter och förädlade livsmedel till tredje land. Till interventionslager köps varor som dragits från marknaden. Interventionsköp görs då marknadspriset sjunker lägre än interventionspriset. Interventionsupplagringen gäller för Finlands del säd utom råg, smör, fettfritt mjölkpulver och nötkött. Stödet för privat upplagring gäller svinkött. Till industrin kan smör säljas till rabatterat pris för vissa användningsobjekt. Dessutom finns det i EG:s lagstiftning särskilda stödprogram, t.ex. skolmjölkprogrammet, med vilket stöd ges för priset på mjölk som är avsedd för vissa konsumentkategorier.

Fonden skall ha möjlighet för att tillfälligt täcka kostnaderna för sin verksamhet uppta lån till ett belopp av högst 1 500 miljoner mark med statsrådets tillstånd och på villkor som det godkänner. Till fonden kan också överföras medel i statsbudgeten. Fonden skall lyda under jord- och skogsbruksministeriet och den skall ha en egen direktion. Fonden skall kunna anställa personal i arbetsavtalsförhållande för att sköta fondens uppdrag. Jord- och skogsbruksministeriet skall utnämnas till interventionsmyndighet i Finland i enlighet med EG:s lagstiftning. Tjänster som hänför sig till ekonomiförvaltning, informationsförvaltning, statistikföring samt förvaltnings- och ämbets-

verksservice skall fonden anskaffa av jord- och skogsbruksministeriets informationstjänstcentral.

I och med medlemskapet i EU avses föreslås att lagstiftningen om lantbruksprodukternas prisreglering, gränsskydd, prisskillnadsersättningar och lantbruksproducenternas exportkostnadsansvar upphävas genom en särskild proposition.

3. Propositionens ekonomiska och organisatoriska verkningar

Av interventionsfondens medel skall utgifterna för exportstöd, interventionsupplagring, privat upplagring och för prissänkningssättning för vissa lantbruksprodukter. Eftersom dessa utgifterna helt finansieras av EU:s stöd- och orienteringsfonden för jordbruket, är det inte ändamålsenligt att ta med bruttobeloppen av de behövliga anslagen i statsbudgeten. Ett nationellt finansieringsinstrument behövs emellertid på grund av att betalningarna från EU kommer att vara 1—2 månader försenade. Utgifterna för interventionsverksamheten uppskattas till 1 500 miljoner mark 1995, varför fonden skall beviljas motsvarande upplåningsfullmakt. I statsbudgeten för 1995 föreslås reserveras ett anslag på 30 miljoner mark att överföras till interventionsfonden för att delvis täcka räntekostnaderna. Europeiska utvecklings- och garantifonden för jordbruket betalar en del av räntekostnaderna.

Fonden skulle kunna anställa personal i arbetsavtalsförhållande för att sköta fondens uppgifter. Huvudsakligen skall fondens uppgifter skötas som tjänsteuppdrag vid jord- och skogsbruksministeriet.

4. Beredningen av propositionen

Lagförslaget har beretts vid jord- och skogsbruksministeriet som tjänsteuppdrag.

5. Andra omständigheter som inverkat på propositionens innehåll

Propositionen hänför sig till ikraftträdandet av medlemskapet i EU enligt regeringens pro-

position till Riksdagen med förslag till lag om godkännande av vissa bestämmelser i fördraget om Finlands anslutning till Europeiska unionen som avläts den 25 augusti 1994 (RP 135/1994 rd).

Propositionen ansluter sig till statsbudgeten för 1995 och avses bli behandlad i samband med den.

DETALJMOTIVERING

1. Motivering till lagförslaget

1 §. *Fondens syfte.* Enligt 1 § är avsikten att bilda en ny fond utanför statsbudgeten, som administrativt skall lyda under jord- och skogsbruksministeriet.

EU:s stöd- och orienteringsfonden för jordbruket finansierar bland annat utgifterna för exportstöd, privat upplagring och prissänkingsersättningar för vissa lantbruksprodukter. Eftersom Europeiska unionens finansiering för denna verksamhet erhålls i efterskott på grund av fördröjd betalning behövs det temporär nationell finansiering. För att betalningsarrangemangen skall kunna skötas smidigt behövs det en interventionsfond som sköter de ovannämnda utbetalningarna.

2 §. *Fondens medel.* I 2 § ingår stadganden om fondens inkomster. Fonden skall täcka alla utgifter för verksamheten med sina inkomster och vid behov med upplåning. De ersättningar som betalas av Europeiska unionen för den verksamhet som nämns i 1 § skall intäktsföras till fonden.

3 §. *Fondens upplåning.* I 3 § ingår ett stadgande om upplåning. Fonden skall ha fullmakt att uppta lån för tillfällig finansiering av åtgärder som avses i 1 §, vilkas totala belopp inte samtidigt får överstiga 1 500 miljoner mark. Upplåning skall vara möjlig endast med statsrådets tillstånd och på villkor som det godkänner. Upptagningen av lån skulle skötas av statskontoret. Fondens upplåning skall ske i fondens namn. Räntan på och andra utgifter för lånet samt amorteringarna skall betalas av fondens medel.

4 §. *Direktion.* Om direktionens uppgifter, sammansättning och tillsättande skall enligt lagförslaget 4 § stadgas närmare genom förordning. Direktionens uppgifter närmast till skötseln av fondens förvaltning. Direktionen

skulle bland annat övervaka fondens verksamhet och göra framställningar till jord- och skogsbruksministeriet i sådana frågor angående fonden som avgörs av statsrådet eller jord- och skogsbruksministeriet. Till direktionens uppgifter skulle därutöver höra att besluta om upptagande av lån som avses i 3 §.

5 §. *Fondens personal.* Fonden skall kunna anställa personal i arbetsavtalsförhållande för att sköta fondens uppgifter. Avsikten är att fondens uppgifter skall skötas huvudsakligen som tjänsteuppdrag vid jord- och skogsbruksministeriet.

6 §. *Fondens utgifter.* Av lagförslaget 6 § framgår för vilka ändamål fondens medel kan användas. Dessa är enligt Europeiska unionens jordbrukspolitik prisskillnadsersättningar för export, interventionsupplagring, privat upplagring och prissänkingsersättningar för vissa lantbruksprodukter och utgifterna för fondens övriga verksamhet betalas med fondens medel.

7 §. *Fondens betalningsrörelse-, bokförings- och statistikuppgifter.* Fondens betalningsrörelse-, bokförings- och statistikuppgifter skall skötas av jord- och skogsbruksministeriets informationstjänstcentral.

8 §. *Revision.* I 8 § stadgas om revision. Jord- och skogsbruksministeriet skall tillsätta två revisorer att utföra den årliga granskningen av fondens förvaltning, ekonomi och bokföring. Den ena revisor skall vara av Centralhandelskammaren godkänd revisor (CGR-examen) och den andra revisor inom den offentliga förvaltningen och ekonomin (OFR-examen). EU:s inspektörer skall ha rätt att granska alla handlingar som gäller fonden.

9 §. *Fastställande av bokslutet.* I 9 § stadgas om fastställande av bokslutet. Bokslutet skall fastställas av jord- och skogsbruksministeriet.

10 §. *Arbetsordning.* I 10 § stadgas om arbets-

ordningen som skall fastställas av jord- och skogsbruksministeriet.

11 och 12 §§. *Närmare stadganden och ikraftträdande.* I 11 och 12 §§ ingår ett bemyndigande att genom förordning utfärda närmare stadganden och verkställigheten av lagen samt ett stadgande om lagens ikraftträdande.

2. Ikraftträdande

Lagen föreslås träda i kraft vid en tidpunkt som fastställs genom förordning.

3. Lagstiftningsordning

På grund av ändringen av 66 § regeringsformen (1077/91) har det inte längre varit möjligt att upprätta nya fonder utanför statsbudgeten i vanlig lagstiftningsordning räknat från den 1 mars 1992. Upprättandet av den föreslagna fonden förutsätter sålunda att propositionen behandlas i den ordning som stadgas 67 § riksdagsordningen.

Med stöd av vad som anförts ovan föreläggs Riksdagen följande lagförslag:

Lag

om interventionsfonden för lantbruket

I enlighet med riksdagens beslut som tillkommit på det sätt som 67 § riksdagsordningen föreskriver, stadgas:

1 §

Fondens syfte

För betalning av prisskillnadsersättningar för export, interventionsupplagring, privat upplagring och prissänkningersättningar för vissa lantbruksprodukter i enlighet med Europeiska unionens jordbrukspolitik finns i Finland en interventionsfond, nedan fonden, som lyder under jord- och skogsbruksministeriet.

De åtgärder som skall betalas av fondens medel fastställs närmare genom jord- och skogsbruksministeriets beslut.

2 §

Fondens medel

De ersättningar som betalas av EU:s stöd- och orienteringsfonden för jordbruket för kostnaderna för prisskillnadsersättningar för exporten, interventionsupplagring, privat upplagring och för prissänkningersättningar på vissa lantbruksprodukter skall intäktsföras till fonden.

3 §

Fondens upplåning

Fonden kan med statsrådets tillstånd och på villkor som det godkänner uppta lån för tillfällig finansiering av åtgärder som avses i 1 §, vilkas totala belopp inte samtidigt får överstiga 1 500 miljoner mark. Lånen upptas i fondens namn och räntorna och amorteringarna erläggs av fondens medel.

4 §

Direktionen

Fonden har en direktion om vars uppgifter, sammansättning och tillsättande stadgas närmare genom förordning.

5 §

Fondens personal

Fonden kan anställa personal i arbetsavtalsförhållande för att sköta fondens uppgifter.

6 §

Fondens utgifter

Prisskillnadsersättningar för export, interventionsupplagring, privat upplagring och prissänkingsersättningar för vissa lantbruksprodukter enligt Europeiska unionens jordbrukspolitik och utgifterna för fondens övriga verksamhet betalas med fondens medel.

7 §

Betalningsrörelse-, bokförings- och statistikuppgifter

Fondens betalningsrörelse-, bokförings- och statistikuppgifter sköts av jord- och skogsbruksministeriets informationstjänstcentral enligt vad som stadgas särskilt.

8 §

Revision

Jord- och skogsbruksministeriet tillsätter varje år två revisorer, av vilka den ena skall vara av Centralhandelskammaren godkänd revisor (CGR-examen) och den andra revisor inom den offentliga förvaltningen och ekonomin (OFR-examen), att granska fondens förvaltning, ekonomi och räkenskaper.

Fonden är underställd statsrevisorernas och statens revisionsverks granskning.

Europeiska gemenskapernas kommissions behöriga inspektörer har rätt att få alla handlingar som gäller fonden till påseende.

9 §

Fastställande av bokslutet

Jord- och skogsbruksministeriet fastställer fondens bokslut.

10 §

Arbetsordning

Fondens arbetsordningen fastställs av direktionen.

11 §

Närmare stadganden

Närmare stadganden om verkställigheten av lagen utfärdas genom förordning.

12 §

Ikraftträdande

Denna lag träder i kraft vid en tidpunkt som bestäms genom förordning.

Åtgärder som verkställigheten av denna lag förutsätter får vidtas innan den träder i kraft.

Helsingfors den 2 september 1994

Republikens President

MARTTI AHTISAARI

Jord- och skogsbruksminister *Mikko Pesälä*

